

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра прикладної психології та логопедії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Олена СТАРИНСЬКА

27 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ВИРОБНИЧА)

Спеціальність A2 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва факультету)

Робоча програма освітнього компоненту «Практика зі спеціалізації (виробнича)»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2
Дошкільна освіта

Освітньої програми Дошкільна освіта

Розробник: к.пед.н., доц. Ганна ЛОПАТІНА

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри прикладної психології та логопедії
від “27” серпня 2025 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри
прикладної психології та логопедії

(підпис)

Олена СТАРИНСЬКА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

Ірина УЛЮКАЄВА
(прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Практика за спеціалізацією (виробнича) у цілеспрямованому процесі підготовки майбутнього фахівця є ланкою, яка поєднує теоретичне навчання в університеті з самостійною роботою в закладах освіти. З метою ознайомлення здобувачів вищої освіти з системою спеціальної освіти в Україні, з особливостями функціонування різних типів закладів загальної та спеціальної дошкільної освіти.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Комунікаційні навички. Здатність до міжособистісного та професійно-педагогічного спілкування з учасниками освітнього процесу.	Здатність до ділової комунікації, врахування специфіки інформації та особливостей аудиторії, висока культура мовленнєвого спілкування.
Працювати самостійно. Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії, спрямовувати зусилля на результат, представляти результат вчасно.	Здатність спостерігати та аналізувати освітню роботу з дітьми, здійснювати діагностику рівня мовленнєвого, логіко-математичного, фізичного розвитку дошкільників.
Здатність обирати та використовувати сучасні, науково обґрунтовані інноваційні методи, прийоми, засоби та технології організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти різного типу.	Здатність застосовувати сучасні технології управління педагогічним колективом, обслуговуючим персоналом у закладах дошкільної освіти різного типу.
Здатність до взаємодії з колегами, батьками вихованців, врахування зв'язку і впливу власної діяльності на сумарний результат роботи педагогічного колективу, спрямований на формування особистості конкретного суб'єкта виховання та навчання або групи.	Здатність розробляти програмні та навчально-методичні матеріали, на їх основі моделювати різні організаційні форми навчання та виховання.

Під час практики здобувачі освіти глибше засвоюють теоретичні положення, які отримали у процесі навчання; знайомляться зі змістом освіти, цілісністю педагогічного процесу, корекційною спрямованістю освіти та виховання, з організаційними формами освітньо-виховного та корекційно-розвиткового процесу в закладах загальної або спеціальної дошкільної освіти у процесі безпосереднього спілкування з педагогами та спостереженнями за їхньою діяльністю, переконуються в ефективності використання методів, прийомів та засобів освіти і виховання; вивчають структуру та зміст роботи закладів загальної або спеціальної дошкільної освіти, або реабілітаційних центрів різного спрямування, в яких отримують освітні та корекційно-розвиткові послуги діти дошкільного віку з особливими освітніми потребами.

Своєрідність цієї практики полягає у тому, що здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти практично знайомляться з різними типами закладів загальної або спеціальної дошкільної освіти, у яких виховуються і навчаються діти з особливими освітніми потребами, з роботою вчителя-логопеда, вихователя логопедичної групи, асистента вихователя, всього педагогічного та медичного персоналу. За період практики здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти відвідують заняття вихователів, асистентів вихователя, логопедичні заняття, виховні заходи. Паралельно із цим вони мають можливість допомогти вихователю, вчителю-логопеду, асистенту вихователя в підготовці та проведенні виховного заходу, корекційних занять. Повинні працювати над

виготовленням наочних матеріалів, необхідних для освітнього процесу, організувати дітей з особливими освітніми потребами до різних форм діяльності, допомагати спеціалістам у проведенні індивідуальної та мікрогрупової роботи з дітьми, які потребують спеціально організованих корекційно-розвиткових занять, важко адаптуються до нових умов, а також під час організації консультативної допомоги сім'ям таких дітей.

Методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри прикладної психології та логопедії.

Практична діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, хід і результати їх роботи фіксуються у щоденнику практики. Після проходження практики організується її обговорення спільно з методистом та відбувається захист практики.

Мета практики: організувати спостереження за діяльністю вихователя, асистента вихователя, вчителя-логопеда закладів загальної або спеціальної дошкільної освіти, в яких отримують освітні та корекційно-розвиткові послуги діти з особливими освітніми потребами; ознайомитись з особливими справами дітей, провести спостереження за їхньою поведінкою; організувати діагностичне обстеження дітей із особливими освітніми потребами; визначити напрями освітньо-виховної та корекційно-розвиткової роботи, проаналізувати принципи та методи, які використовуються на заняттях із даною категорією дітей, самостійно проводити корекційно-розвиткові заняття.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з загальними або спеціальними закладами дошкільної освіти для дітей із особливими освітніми потребами дошкільного віку.

2. Спостереження та аналіз діяльності вихователя, асистента вихователя, вчителя-логопеда спеціального закладу для дітей із особливими освітніми потребами дошкільного віку.

3. Вивчення планування (календарного, тематичного, перспективного), конспектів проведення різних типів освітньо-виховних, корекційно-розвиткових занять у закладі освіти.

4. Спостереження за освітніми, виховними, корекційними заняттями у закладі загальної та спеціальної дошкільної освіти, проведення аналізу цих занять спільно з педагогами закладу і керівником практики.

5. Ознайомлення з діагностичними програмами та методиками діагностування дітей із особливими освітніми потребами дошкільного віку.

6. Відвідування та аналіз виховних заходів в закладі освіти для дітей із особливими освітніми потребами дошкільного віку.

7. Розробка і проведення логопедичних занять та виховних заходів для дітей із особливими освітніми потребами дошкільного віку з їх подальшим самоаналізом.

Місце практики в системі професійної підготовки фахівця

Основним, найсуттєвішим етапом усієї практики за спеціалізацією здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є виробнича практика, яка проводиться у закладах загальної або спеціальної дошкільної освіти для дітей із особливими

освітніми потребами дошкільного віку впродовж 4 тижнів для очної форми та 2 тижнів для заочної форми навчання. Вона охоплює всі напрями діяльності вчителя-логопеда, вихователя, асистента вихователя. Під час її проведення здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти виступають не лише в ролі спостерігачів за діяльністю вихователя, асистента вихователя, вчителя-логопеда, а й є активними учасниками освітнього процесу. Зміст практики тісно пов'язаний зі змістом медичних, загальних та спеціальних психолого-педагогічних дисциплін.

В основу програми практики покладено концентричний принцип, який базується на поступовому ускладненні та розширенні діапазону набуття професійно-практичних умінь здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, основними серед яких є:

- спостереження за освітньо-виховною та корекційно-розвитковою діяльністю вихователя, асистента вихователя та вчителя-логопеда;
- організація співпраці з вихователями, психологами, логопедами, батьками дітей та іншими особами, які беруть участь у освітньо-виховному та корекційно-розвитковому процесі закладу загальної або спеціальної дошкільної освіти, корекція наявних у них недоліків психофізичного розвитку;
- здійснення планування педагогічної діяльності в закладах загальної або спеціальної дошкільної освіти;
- проведення системи пробних і контрольних занять вихователя логопедичної групи, асистента вихователя, вчителя-логопеда;
- організація виховних заходів для дітей із особливими освітніми потребами дошкільного віку у відповідності до плану виховної роботи закладу загальної або спеціальної дошкільної освіти;
- проводити психолого-педагогічне вивчення дітей.
- проводити корекційно-розвиткові заняття.

Здобувач вищої освіти має право:

- брати активну участь у діяльності педагогічного колективу закладу освіти, виступати на педагогічних радах, вносити свої обґрунтовані пропозиції щодо покращення результативності роботи;
- відмовитись від виконання непедагогічних видів роботи;
- звернутись за допомогою до керівника практики у випадку виникнення будь-яких конфліктних ситуацій.

Загальні вимоги до здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти:

1. Розробити індивідуальний план роботи та затвердити його у методиста практики.
2. Систематично відвідувати заняття та інші освітньо-виховні та корекційно-розвиткові заходи.
3. Активно включатись у освітньо-виховний та корекційно-розвитковий процес закладу освіти.
4. Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня повинен бути в закладі загальної або спеціальної дошкільної освіти кожен день не менше 6 годин. Він

зобов'язаний своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики.

5. У період практики здобувач вищої освіти повинен проявляти цікавість до обраної професії, любов до дітей, демонструвати високі особистісні якості, бути прикладом (проявляти організованість, дисциплінованість, педагогічний такт тощо).

6. Під час проходження практики він повинен вести щоденник, в якому чітко і якомога повніше фіксувати результати спостереження за дітьми, запис освітньо-виховних та корекційно-розвиткових заходів, які проводяться педагогічним колективом закладу, індивідуальних занять, цікавих і нетрадиційних форм роботи, які використовуються в закладі освіти, успішні та неуспішні приклади взаємодії педагогів із дітьми під час проведення занять та інших заходів тощо.

7. Практикант підпорядковується внутрішньому режиму закладу освіти, де він проходить практику, розпорядженням адміністрації закладу та керівника практики. У випадку невиконання вимог, які ставляться перед здобувачем освіти, він може бути позбавленим права проходження практики і вона йому не зараховується.

8. Під час оцінювання практики береться до уваги характеристика з місця її проходження, в якій висвітлюється ставлення майбутнього фахівця до своїх обов'язків, уміння спілкуватись і налагоджувати контакт та продуктивну взаємодію з дітьми, рівень знання методики проведення освітньо-виховних і корекційно-розвиткових заходів. При виставленні оцінки враховується рівень підготовки звітної документації, її якісні характеристики.

Загальні вимоги до методиста практики

1. Перевірити рівень готовності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до проходження практики та оцінити її результати.

2. Брати участь у настановній конференції з питань організації та проведення педагогічної практики.

3. Познайомити здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із програмою та комплексними завданнями практики.

4. Підготувати та організувати зустріч із адміністрацією закладу освіти, допомогти при розподілі здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти по групах.

5. Здійснювати контроль за складанням та виконанням індивідуальних планів роботи практикантів.

6. Консультувати практикантів щодо здійснення освітньо-виховної, корекційно-розвиткової роботи.

7. Надавати інформаційну допомогу в організаційних та освітньо-методичних питаннях, які виникають у процесі діяльності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на практиці.

8. Надавати допомогу практикантам у підготовці та проведенні виховних заходів, корекційних занять.

9. Проводити детальний аналіз звітної документації, яку підготували здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти у процесі проходження практики.

Підведення підсумків практики проводиться на звітній підсумковій конференції. Оцінка з педагогічної практики складає оформлення занять і виховних заходів, участь у роботі з дітьми під час її проходження, відгуків педагогічного колективу про діяльність здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти під час практики, змісту характеристики.

У процесі проходження практики здійснюється щоденний і підсумковий контроль та облік роботи практиканта. Матеріали практики подаються протягом наступного тижня після повернення з практики. Оцінка виставляється з урахуванням якості виконання завдань, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості, самостійності, систематичності роботи, творчого підходу тощо, відгуку педагогічного колективу закладу освіти про роботу практиканта, якості та правильності оформлення звітної документації, рівня володіння основними методами і прийомами подачі матеріалу дітям дошкільного віку з особливими освітніми потребами.

Критеріями оцінки результатів виробничої практики магістрантів другого року навчання виступають:

- рівень теоретичної підготовки здобувачів освіти, осмислення ними своєї діяльності (її мети, завдань, змісту, методики);
- рівень професійної спрямованості педагогічної діяльності майбутніх фахівців, їхньої соціальної активності (гуманне ставлення до дітей, активність, відповідальність, цікавість до майбутньої професії, творче ставлення до роботи);
- рівень сформованості професійно-педагогічних умінь.

2. Зміст практики

Структура практики

1-й етап – підготовчий, передбачає організацію настановної конференції та розробку індивідуального плану роботи практиканта. Під час настановної конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти знайомляться з особливостями проходження практики в тому чи іншому закладі освіти, її метою і завданнями, змістом практичної діяльності, отримують вказівки щодо підготовки звітної документації практики та вимоги щодо її оформлення, одержують консультації методистів з приводу організації індивідуальної роботи, розподіляються за базовими закладами освіти.

2-й етап - основний. Упродовж 4-х (2-х) тижнів виконати завдання практики, ознайомитись зі структурою закладу освіти, з освітньо-виховною, корекційно-розвитковою роботою закладу, контингентом дітей, документацією, включатись в освітній процес і спостерігати за діяльністю вихователя, асистента вихователя, вчителя-логопеда, самостійне проведення навчально-виховних, корекційно-розвиткових занять.

3-й етап – заключний, передбачає підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовка до звіту, звіт, отримання диференційованої оцінки на заліку.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ДЕННОЇ форми навчання:

1 тиждень практики – пропедевтична робота:

- знайомство з адміністрацією, методистом, педагогічним колективом закладу освіти для дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами;
- бесіда з керівником закладу, його заступниками про особливості організації роботи закладу освіти;
- бесіда з вихователем, асистентом вихователя про особливості організації різних видів діяльності з дітьми із особливими освітніми потребами;
- бесіда з логопедом про організацію методичної роботи з батьками дітей;
- ознайомлення з наповненням кабінету логопеда;
- вивчення особових справ дітей;
- бесіда з психологом і вихователем групи щодо особливостей поведінкових проявів дітей;
- бесіда з вихователем, вчителем-логопедом про особливості розвитку мовлення дітей із особливими освітніми потребами даної групи;
- знайомство з вихованцями, відбір та розподіл дітей на підгрупи та індивідуальні корекційні заняття;
- вивчення планів корекційно-розвиткової та виховної роботи;
- бесіда з педагогами закладу про специфіку організації та проведення занять.

2-3 тижні практики – виробнича робота:

- Знайомство з індивідуальним плануванням занять вихователя, асистента вихователя та логопеда;
- ознайомлення з основною документацією логопеда і вихователя;
- відвідування і конспектування занять вчителя-логопеда;
- аналіз виховних та навчальних занять;
- надання практичної допомоги асистенту вихователя, логопеду, вихователям у підготовці до занять (виготовлення роздаткового матеріалу, наочних посібників, таблиць тощо);
- самостійне проведення психолого-педагогічного обстеження дітей;
- самостійна розробка плану індивідуальної корекційно-розвиткової роботи;
- визначення спільно з логопедом тем для проведення пробних занять;
- аналіз календарного плану занять;
- складання планів-конспектів занять;
- проведення та аналіз пробних занять;
- виготовлення дидактичного матеріалу до занять;
- самостійна робота в якості вихователя, асистента вихователя, логопеда закладу освіти;
- консультативна робота з фахівцями закладу освіти та батьками (індивідуальні та групові консультації, батьківські збори);
- визначення теми контрольного відкритого виховного заходу.

4 тиждень практики – звітна робота:

- проведення залікових занять;
- проведення контрольного відкритого виховного заходу;

- оформлення звітної документації;
- підведення підсумків практики;
- підготовка до звітної конференції.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ЗАОЧНОЇ форми навчання:

1 тиждень практики – пропедевтична робота:

- знайомство з адміністрацією, методистом, педагогічним колективом закладу освіти для дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами,;
- бесіда з керівником закладу, його заступниками про особливості організації роботи закладу освіти;
- бесіда з вихователем, асистентом вихователя, логопедом про особливості організації різних видів діяльності з дітьми дошкільного віку з особливими освітніми потребами;
- бесіда з вчителем-логопедом про організацію методичної роботи з батьками дітей;
- ознайомлення з наповненням кабінету логопеда;
- вивчення особових справ дітей;
- бесіда з психологом і вихователем групи щодо особливостей поведінкових проявів дітей;
- бесіда з вихователем, вчителем-логопедом про особливості розвитку мовлення дітей із особливими освітніми потребами даної групи;
- знайомство з вихованцями, відбір та розподіл дітей на підгрупи та індивідуальні корекційні заняття;
- вивчення планів корекційно-розвиткової та виховної роботи;
- бесіда з педагогами закладу про специфіку організації та проведення занять;
- знайомство з індивідуальним плануванням занять вихователя та логопеда;
- ознайомлення з основною документацією логопеда і вихователя;
- відвідування і конспектування занять логопеда;
- аналіз виховних та навчальних занять;
- вивчення заохочень і покарань, які використовуються в закладі;
- надання практичної допомоги логопеду, вихователям у підготовці до занять (виготовлення роздаткового матеріалу, наочних посібників, таблиць тощо).

2 тиждень практики – звітно-виробнича робота:

- самостійне проведення психолого-педагогічного обстеження дітей;
- самостійна розробка плану індивідуальної корекційно-розвивальної роботи;
- визначення спільно з логопедом тем для проведення пробних занять;
- аналіз календарного плану занять;
- складання планів-конспектів занять;
- проведення та аналіз пробних занять;
- виготовлення дидактичного матеріалу до занять;
- самостійна робота в якості логопеда закладу освіти;

- консультативна робота з вихователями та батьками (індивідуальні та групові консультації, батьківські збори);
- визначення теми контрольного відкритого виховного заходу;
- проведення залікових занять;
- проведення контрольного відкритого виховного заходу;
- оформлення звітної документації;
- підведення підсумків практики;
- підготовка до звітної конференції.

Звітна документація

Після закінчення практики здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти здає методисту такі матеріали практики:

1. Розгорнутий **аналіз трьох занять**.
2. **Щоденник** практики, в якому є щоденні записи відвіданих занять, виховних заходів
3. **Три розгорнутих план-конспекти** контрольних занять з використаними наочними, роздатковими матеріалами.
4. Розгорнутий **план-конспект проведеного виховного заходу**.
5. **Психолого-педагогічна характеристика** на одного вихованця групи.
6. **Наочні посібники до занять**, виховних заходів (методична скарбничка).
7. **Звіт** про проходження педагогічної практики з коротким самоаналізом.
8. **Характеристика** на практиканта, написана логопедом і підписана директором закладу з оцінкою виконаної роботи, а також завірену печаткою закладу. **ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!!! Характеристика має бути на один лист.**
9. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Оцінювання практики відбувається з урахуванням складності та вагомості кожного окремого завдання. В зв'язку з цим оцінюються:

№ п/п	Види діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1	Відкрита персональна сторінка (Padlet, Jamboard, Miro, Trello, Google Диск або будь-яка інша з відкритим доступом) з матеріалами	0 – 5
2	Щоденник практики, в якому є щоденні записи відвіданих занять, виховних заходів	0 – 10
3	Три розгорнутих план-конспекти контрольних занять з використаними наочними, роздатковими матеріалами	0 – 15
4	Розгорнутий план-конспект проведеного виховного заходу	0 – 20
5	Психолого-педагогічна характеристика на одного вихованця групи	0 – 10
6	Наочні посібники до занять , виховних заходів (методична скарбничка)	0 – 10
7	Звіт про проходження практики з коротким самоаналізом	0 – 10
8	Характеристика на практиканта, написана логопедом і підписана директором закладу з оцінкою виконаної роботи, а також завірена печаткою закладу	0 – 10
9	Презентація результатів проходження практики на звітній конференції	0 – 10
	максимальна кількість балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання педагогічної практики відбувається з урахуванням складності та вагомості кожного окремого завдання.

Загальна кількість балів, яку може отримати студент за проходження педагогічної практики – **100**.

Сума балів	Оцінка ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
0-34	F

Де 90-100 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, оформлені у відповідності з вимогами. Допустив незначні неточності при підготовці аналізів корекційно-розвиткових уроків (занять), незначні помилки під час відповіді на запитання на захисті практики, але вони не впливають на усвідомлення навчального матеріалу і вміння ним оперувати, характеристика оцінена на «відмінно».

78-89 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, оформлені у відповідності з вимогами. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру, є незначні недоліки при підготовці звіту, при аналізі корекційно-розвиткових уроків (занять), у відповідях на запитання спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним, характеристика оцінена на «відмінно».

65-77 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі документи по проходженню практики, оформлені у відповідності з вимогами. Але при цьому є недоліки при підготовці звіту, при аналізі корекційно-розвиткових уроків (занять), у відповідях на запитання спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним, характеристика оцінена на «відмінно або добре».

50-64 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, але при оформленні корекційно-розвиткових уроків та виховного заходу спостерігаються помилки, які вказують на порушення їхньої структури, недотримання методики проведення, в щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення корекційно-розвиткових уроків (занять) з учнями, звіт недостатньо аргументований, є помилки при аналізі корекційно-розвиткових уроків (занять), у відповідях на запитання відчувається недолік знань, характеристика оцінена на «добре або задовільно».

35-49 балів. Здобувач вищої освіти підготував всі необхідні матеріали по проходженню практики, але є суттєві зауваження щодо їхнього оформлення, спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє розуміння структури уроку (заняття) та методики його проведення, неправильне оформлення щоденника, звіту, аналізу корекційно-розвиткових уроків (занять), при відповіді на запитання

допускались помилки, що свідчать про недостатнє розуміння матеріалу, характеристика має позитивну оцінку.

0-34. Здобувач вищої освіти підготував лише частину матеріалів по проходженню практики, при оформленні корекційно-розвиткових уроків спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння структури уроку та методики його проведення, відсутні або характеризуються неправильним оформленням щоденник педпрактики, звіт, аналіз корекційно-розвиткових уроків (занять); при відповіді на запитання допускались грубі помилки, що свідчить про погане розуміння матеріалу, характеристика має позитивну оцінку, але в ній є зауваження щодо проходження практики, або немає характеристики і документів з практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України від 05.09. 2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» (ст. 19,20). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Конвенція з подолання дискримінації в освіті. 1962. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174#Text
3. Конвенція про права дитини 1989 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
4. Конвенція про права осіб з інвалідністю. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
5. Концепція розвитку інклюзивної освіти : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 1 жовтня 2010 р. № 912 [Електронний ресурс] // Законодавство. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.
6. Лист МОНмолодьспорту України від 26.07.12 №1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання». https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/30376/
7. Лист МОН України від 08.08.13р. №1/9-539 «Про організаційно-методичні засади забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами». <https://osvita.ua/legislation/other/36815/>
8. Лист МОН України від 12.10.15 р. № 1/9-487 «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах». <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/48151/>
9. Лист МОН України від 09.06.2016 р. №1/9-293 «Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів». http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-09/5629/lmon_293.pdf
10. Лист МОН від 08.10.2019 № 1/11-8875 "Потенційним авторам щодо підготовки підручників і посібників для осіб з особливими освітніми проблемами і посібників для педагогічних працівників". https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/65981/
11. Лист МОН № 1/9-302 від 04.06.20 року «Щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами закладами освіти в літній період». https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/74385/
12. Лопатіна Г.О. Наскрізна програма практики ОПП «Логопедія. Спеціальна психологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта. Запоріжжя: БДПУ, 2023. 63 с.
13. Лопатіна Г.О. Навчально-методичний комплекс «Наскрізна програма практика» фахової підготовки студентів спеціальності 6.010105 Корекційна освіта (логопедія), 7.0101010501 Корекційна освіта (логопедія), 8.01010501 Корекційна освіта. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. 56 с.
14. Наказ МОН України від 01.10.2010 р. № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання». https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/

15. Наказ Держспоживстандарт від 28.07.2010 р. № 327 (доповнено Класифікатор професій посадою асистента вчителя інклюзивного навчання). https://hrliga.com/docs/327_KP.htm
16. Наказ МОН та МОЗ України від 06.02.2015 р. №104/52 «Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15#Text>
17. Наказ МОН України від 31.12.2015 р. № 1436 «Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі». <https://ips.ligazakon.net/document/MUS26143>
18. Наказ МОН України від 22.03.2018 р. №271 “Про затвердження Примірного переліку корекційних засобів навчання та реабілітаційного обладнання для спеціальних закладів освіти”.
19. Наказ МОН України від 23.04.2018 р. №414, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2018 р. за №582/32034 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#Text>
20. Положення про проведення практики студентів Бердянського державного педагогічного університету. https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/praktyka_BDPU.pdf
21. Berdyansk State Pedagogical University. (2025). Політика Бердянського державного педагогічного університету щодо використання штучного інтелекту в дослідженнях. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17184158>
22. Suchikova, Y., & Berdyansk State Pedagogical University. (2025). Політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17184253>

4. Додатки

Додаток 1.

ОРІЄНТОВАНА СХЕМА АНАЛІЗУ ЗАНЯТТЯ

Тема і мета заняття: місце даного заняття в системі заняття; пізнавальні і виховні завдання заняття; постановка перед учнями пізнавальної, розвивальної, виховної та корекційної мети (завдань).

Підготовка вихователя до заняття: оволодіння навчальним матеріалом, використання фахової і методичної літератури, підготовка наочних посібників і ТЗН.

Науковий рівень заняття:

- науковість викладу (правильність пояснень фактичного матеріалу, відповідність сучасному рівню розвитку науки і вимогам програм);
- відповідність обсягу змісту матеріалу вимогам програми;
- розвиток в учнів умінь і навичок наукового пошуку, ознайомлення їх із способами наукової організації праці.

Методичний рівень заняття:

- правильність вибору типу заняття, його структура, методів і прийомів навчання;
- реалізація принципів навчання;
- правильність застосування методів навчання відповідно до вимог педагогіки, психології, методики (з'ясування досягнень і недоліків вихователя);
- педагогічний і психологічний ефект від застосування обраних форм, методів і прийомів навчання; дисципліна учнів класу, активність учнів, їх увага, інтерес, працьовитість, контакт вихователя з вихованцями групи;
- поведінка вихователя на занятті: вміння тримати себе, педагогічний такт (стриманість, вимогливість, чуйність), ставлення до учнів, культура мовлення, стиль педагогічного спілкування та взаємодії.

Характеристика складових частин занять: аналіз кожного етапу з відзначення позитивного і недоліків, їх причини.

Організовувати увагу дітей під час занять, її властивості та активізація.

Аналіз активізації пам'яті на занятті, опис характеристик її процесів у дітей.

Своєрідність формування мислення дітей з психофізичними вадами під час заняття.

Виховний вплив особистості вихователя і його діяльності на занятті (вимоги вихователя), виховне значення обраних методів, ставлення учнів до вимог вихователя тощо).

Корекційне значення заняття (за допомогою яких методів, засобів, прийомів досягається корекційна мета заняття, своєрідність корекційно-виховної роботи з дітьми з психофізичними вадами).

Використання вихователем індивідуальних та диференційованого підходу під час заняття.

Загальні висновки :

- досягнення мети заняття;
- пропозиції і поради щодо поліпшення якості підготовки і проведення наступних занять.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Загальні відомості про виховний захід (група, рік навчання, місце проведення).

Тема і мета виховного заходу.

Форма проведення (свято, зустріч, екскурсія та ін.).

Актуальність виховного заходу та його відповідність потребам та інтересам вихованців, рівню їх розвитку, віковим та психофізичним особливостям.

Попередня підготовка до заходу :

- залучення до його підготовки дітей.
- наявність та якість плану проведення заходу.
- підготовка наочних матеріалів до заходу.

Проведення заходу :

- дохідливість і переконливість розкриття теми та змісту заходу;
- врахування вікових особливостей дітей та їх інтересу;
- доцільність і ефективність застосованих методів виховання під час проведення заходу, забезпечення організаційної чіткості, емоційності у його проведенні;
- участь дітей у проведенні заходу, їх поведінка, увага, інтерес, дисципліна;
- ефективність використання обладнання: наочних матеріалів, технічних засобів тощо.
- підсумки проведеного виховного заходу;
- етика поведінки студента-практиканта (уміння викликати інтерес, активізувати дітей; тон, педагогічний такт, зовнішній вигляд, культура мовлення, міміка, жести).

Загальні висновки про захід:

- виховна цінність заходу;
- методичні помилки та недоліки у підготовці та проведенні виховного заходу, їх причини та шляхи усунення.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Титульна сторінка звіту має такий вигляд:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____ курсу,
факультету _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

про проходження практики в _____

Методист практики _____

Схема звіту практиканта

I. Навчальна робота.

1. Загальні відомості про місце та час проходження практики.

2. Відвідування занять:

а) логопеда;

б) вихователя;

в) асистента вихователя.

3. Проведення занять самим здобувачем вищої освіти:

а) кількість проведених занять, їх самоаналіз:

- чи вдалось провести заняття (якщо ні, вказати причину);

- труднощі, які виникли при плануванні, у підготовці та в процесі проведення заняття або частини його, яким чином були подолані;

б) засоби, що використовувались для активізації діяльності вихованців на занятті;

в) які навчальні матеріали виготовив, оцінка їх та роль цих посібників на занятті.

4. Індивідуальна та диференційована робота з вихованцями, її результати.

5. Виховна робота, її зміст (тематика та форми проведення заходів, їх кількість та ін.).

6. Виготовлення наочності.

7. Труднощі у виконанні завдань педпрактики з навчально-виховної роботи, шляхи їх подолання.

8. Оволодіння уміннями та навичками проведення навчально-виховної роботи.

9. Загальні висновки про навчально-виховну роботу.

II. Виховна робота.

1. Група, за якою закріплений практикант.

2. Спостереження за роботою вчителя-логопеда, відвідування проведених ним виховних заходів (загальні враження).

3. Зміст роботи, проведеної практикантом як помічником вчителя-логопеда:

а) вивчення колективу групи та окремих вихованців;

б) тема залікового виховного заходу;

в) індивідуальна робота з дітьми;

д) робота з батьками вихованців.

5. Труднощі у підготовці і проведенні виховних заходів.

6. Ознайомлення із системою виховної роботи спеціального закладу.

7. Оволодіння вміннями та навичками організації і проведення виховної роботи.

8. Загальні висновки про виховну роботу.

III. Методична робота.

1. Участь у роботі педагогічних рад, методичних секцій та об'єднань.

2. Ознайомлення з документацією та планами роботи спеціального закладу (вказати конкретно).

3. Вивчення досвіду роботи вчителя-логопеда.

4. Ознайомлення з психолого-педагогічною та методичною літературою під час практики.

IV. Науково-дослідницька робота.

1. Тема науково-дослідної роботи; вивчена література з теми; опис спостережень, експериментів, анкетувань за темою дослідження.

2. Теми виступів на методичних семінарах.

3. Банк педагогічного досвіду.

V. Висновки.

1. Що дала педпрактика магістранту.

2. Позитивне в організації та проведенні практики.

3. Виявлені недоліки (конкретно які) та шляхи їх подолання.

4. Пропозиції щодо підготовки, організації та проведення практики.